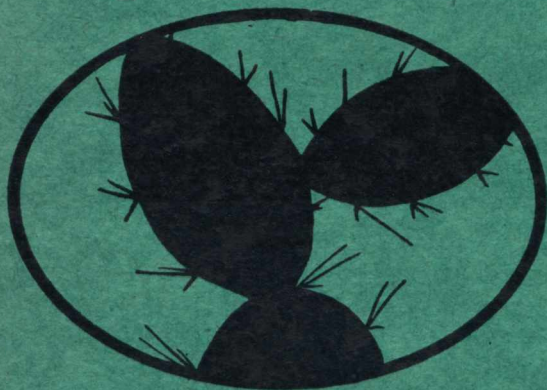

SUCCULENTA

Nederlandse Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

Nummer 2

Maart – April 1950

Redactie-adres;

A. J. A. Uitewaal, Alex. Boersstraat 25 huis Amsterdam

Secretariaat:

Mevr. J. Grullemans – v. Berghem, Heereweg 19, Lisse

U weet zeker...

dat al Uw planten het
prachtig doen met

POKON

Thans heeft de Pokonfabriek ook

KORRELMEST

voor de **TUIN**

in praktische strooi-
dozen met tabellen
voor te gebruiken hoe-
veelheden en strooi-
tijden voor verschil-
lende gewassen, in
verpakkingen
van 1 tot 3 kg.

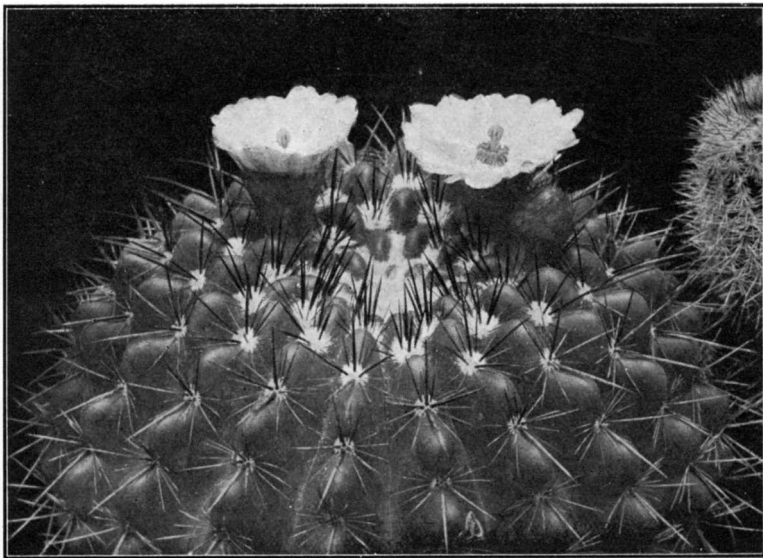
Nederlandse Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

SUCCULENTA

Notocactus Herteri Werd.

door A. F. H. Buining en Ir K. G. Kreuzinger.

Dr E. Werdermann in „Revista Sudamericana de Botanica”, Vol. Diciembre 1936, no. 4/6, p.p. 143/144, fig. III.

Notoc. Herteri Werd.

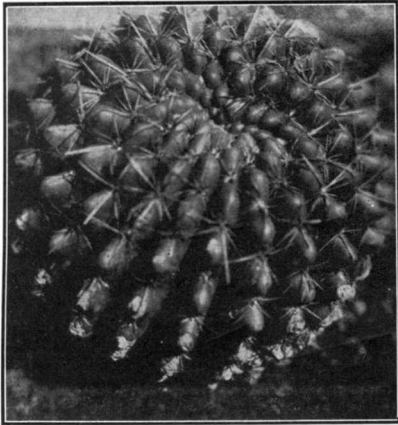
(foto: Kreuzinger).

Plant: enkelvoudig, bolvormig, soms gerekt bolvormig, tot 15 cm diameter, aan de top genaveld, plaatselijk met viltvlokjes, doorns bij het groeipunt nog niet aanwezig.
Ribben: ongeveer 22, tot 1 cm hoog, doorlopend, tussen de areolen duidelijk knobbelig, knobbels soms ongeveer kegelvormig; areolen op de kam van de knobbels zittend, ongeveer 1,2–1,5 cm uit elkaar, eerst cirkelrond, ongeveer 4–5 mm diam., bedekt met witte wollige viltvlokjes, overigens ongedoord, later min of meer samengedrukt, kaalwordend en met doorns bezet.

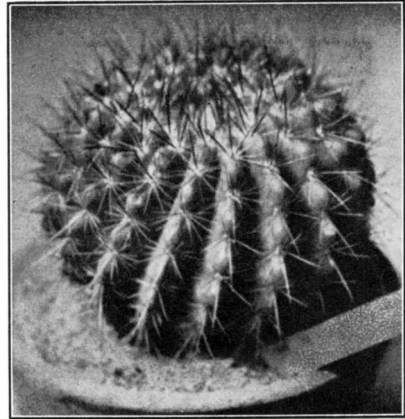
Doorns: randdoorns ongeveer 8–11, wit of naar de punt toe bruin, naaldvormig, buigzaam, bij het groeipunt min of meer liggend, later stralend, ongeveer 0,8–1,2 cm lang met enige borstels (2–6) die vooral in het bovendee van de bloemdragende areolen ontspringen, middendoorns (4–6), dun, de krachtigste 4, in een kruis staand, de twee zwakste dikwijls in het bovenste deel van de areolen bijgevoegd, de 2 zijwaarts gerichte het langst, tot 2 cm lang, alle bij het ontstaan min of meer liggend, roestbruin, soms geringd, later meer stralend en grijs.

Bloem: rond de top, uit de door dragende areolen komend, purperrood, in gedroogde toestand ongeveer 4 cm lang; vruchtbeginsel iets uitgerekt, buiten met dichte wol bedekt, die naar de rand toe meer roestbruin wordt, in het bovenste deel met enige 1 cm lange roestbruine haren bezet; van binnen staan talrijke meeldraden met gelige filamenten en helder eigele helmknoppen; binnenste bloembladeren ongeveer 2,5 cm lang 5–6 mm breed, met een stekelpuntje; stijl 1,5 cm lang met ongeveer 11 roestbruine stempels, die ongeveer 3–4 mm lang zijn en duidelijk boven de langste meeldraden uitsteken.

Vindplaats: Uruguay, dep. Rivera, Cerro Galgo, in spleten van rode zandsteen, in de volle zon, op ongeveer 300 m boven de zeespiegel. Gevonden door Dr Herter in December 1933 en volgens diens gegevens donkerkarmijngekleurd bloeiend.

Importplant

Cultuurplant

(foto Buining)

In 1936 bracht Dr Herter een plant mede voor de botanische tuin Berlijn-Dahlem, met een aantal gedroogde bloemen. Hieraan ontleende Dr Werdermann bovenstaande beschrijving. De plant is volgens hem verwant aan de Mammulosusgroep en wel door de bedoorning.

A. V. Fric had reeds eerder dergelijke planten ontvangen van Kolischer, eveneens verzameld in Uruguay dicht bij de Braziliaanse grens, die door hem en Kreuzinger beschreven werden in de „Verzeichnis Amerikanischer und andere Sukkulente“ Eger 1935, p. 22, fig. p. 23, als *Notocactus rubriflorus* Kolischer 1934. De zeer karakteristieke beschrijving is echter niet gedekt door een Latijnse diagnose en derhalve niet geldig. Later gaf Fric de plant provisorisch de naam van *Notocactus violaciflorus*, omdat naar zijn kleurgevoel de bloemen violet van tint zijn.

De heer R. Sieperda ontving destijds een *Notocactus* spec. nov. van de firma Haag & Co. Erfurt. Bij het determineren bleek ons, dat dit de *Notocactus Herteri* Werd. was. Aan deze grote plant constateerden wij 12–13 randdoorns geelachtig van kleur en 7–10 mm lang, 4 kruisvormig gestelde middendoorns, waarvan de naar onderen gerichte 20 mm, de naar boven gerichte en de beide zijwaarts gerichte 18 mm lang waren, alle onderaan iets verdikt en donkerbruin, naar boven lichter bruin.

Een van Fric afkomstige plant tooide zich bij ons met bloemen, die 4–5 cm lang en 5–6 cm breed waren. De lengte van de bloembuis was 23 mm, de beharing bruin en de borstelige doorns donkerbruin. De binnenste bloembladeren waren 25 mm lang en 6–7 mm breed, de kleur violet-rood,

naar het hart meer licht violet. De stamper was 21 mm lang, dik 1,5–2 mm, met 9 violet-rose stempels, die 3 mm lang waren en ongeveer 1 cm boven de bovenste meeldraden uitstaken.

De gesignaleerde afwijkingen geven ons echter vooralsnog geen redenen om deze planten niet als *Herteri* te beschouwen.

De plant is wel zeer zeldzaam te noemen. Vrucht en zaden zijn ons nog niet bekend, al komen er in Argentinië gekweekte zaailingen voor. Zeer opvallend is de typisch lichtgroene kleur, terwijl de plant groter wordt dan de verwante soorten uit de *Mammulosus*groep. De kleur en de grootte der bloem schijnt in ieder geval te variëren, althans voor tweeërlei interpretatie vatbaar te zijn. In het algemeen moet de plant flink groot zijn voor ze zich tooit met de prachtige bloemen, die zelfs betrekkelijk schaars blijven verschijnen aan oude, volwassen planten.

De hierboven gegeven beschrijving van Dr Werdermann is vrijwel niet bekend, waardoor de plant, ook in Uruguay en Argentinië, algemeen *Notocactus rubriflorus* genoemd wordt. Wij waren zo gelukkig deze zeldzame plant goed door de moeilijke oorlogsjaren heen te krijgen en beschikken nu weer over enige goede geënte exemplaren.

De heer Vatter in Argentinië, schrijft ons nog over deze planten, die hij in zijn verzameling heeft, dat de bloemen van de in het wild verzamelde planten ongeveer 5 cm breed en 3 cm hoog zijn. De kleur is fraai violet-karmijnrood; de keel is wit, de meeldraden en helmknopjes dotterbloemgeel; de stamper rose en de stempels licht geel. Daarentegen zijn de bloemen van de zaailingen weer als volgt door hem beschreven: 4 cm breed en 2,5 cm hoog, licht violet-rood overgaand in oranje; keel safraangeel evenals de meeldraden en de helmknopjes; stamper safraangeel, stempels licht violet-rood.

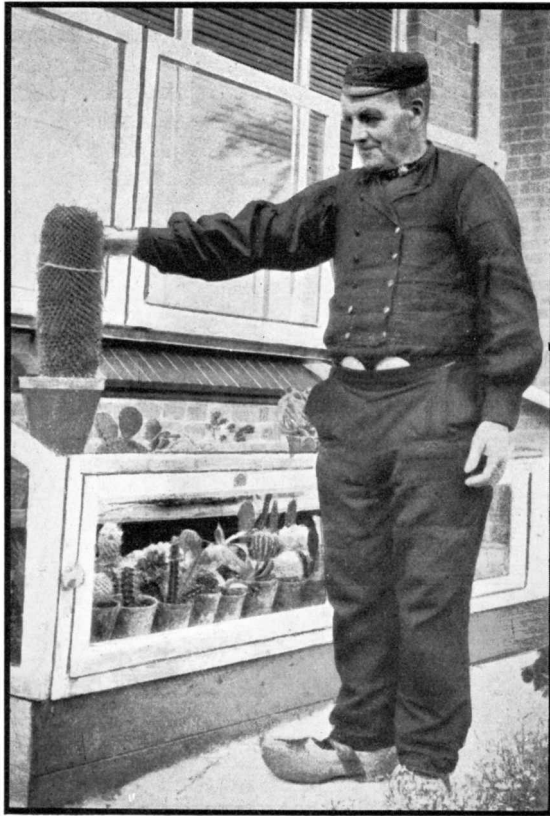
Uit de Oude Cactuswereld.

BIJ de vele kostbare zaken of vreemde voorwerpen, die Columbus uit de nieuwontdekte wereld naar Europa bracht waren ook cactussen. De eerste afbeeldingen van deze, slechts in Amerika inheemse planten dateren van 1535. Columbus was niet alleen de oceaan overgestoken om nieuw land te ontdekken of om een nieuwe zeeweg te vinden, hij had bovendien opdracht van degenen, die de reis financierden, om alles mee te brengen, wat Europa voordeel op kon leveren. Toen hij dus cactussen zag, die grote stekelige bollen en die hoge zuilen zonder takken of bladeren, maar met des te meer stekels en die andere rare planten, waarbij de bloemen en de vruchten boven op de bladeren groeien, toen dacht hij dat die vreemde planten, die hij nog nooit gezien had, wel buitengewone krachten in zich zouden herbergen. Toen ter tijd werden vele geneesmiddelen en ook drankjes die dienen moesten om lang jong te blijven of om zich de eeuwige liefde van zijn uitverkorene te verzekeren en ook wel om lastige tegenstanders uit de weg te ruimen, uit planten gemaakt en het lag voor de hand om te denken, dat cactussen iets heel bijzonders zouden opleveren.

Hierin heeft Columbus zich vergist; cactussen hebben nooit veel nut opgeleverd, maar wel zijn ze steeds naar Europa gebracht omdat er altijd veel belangstelling voor bestond. Een cactusverzameling was in de oude tijd een privilege van vorsten of van zeer rijke personen, die het grote bedrag, nodig voor het bijeenbrengen uit afgelegen streken en voor het transport, betalen konden. De lange reis en de onkunde in het behandelen van de planten veroorzaakte veel verlies en het vorstvrij houden 's winters met hout- of turfvuurtjes was veel te kostbaar voor de gewone man. De Duitse vorst Salmdyck (1773–1861) bezat een beroemde verzameling van cactussen en andere vetplanten. Keizerlijke lijfartsen of bevoorrechte botanici konden zich de weelde van een succulentverzameling veroorloven. En dan waren ze ook altijd te vinden in botanische tuinen,

zoals in de Hortus te Leiden en in de Amsterdamse Kruidtuin, waar in 1603 al *Opuntia*'s en *Cerei* werden gekweekt.

Het was toen een hele kunst om die rare planten in het leven te houden en toch waren er altijd mensen, die daar plezier in hadden. Omstreeks 1850 telde ons land verschillende bekende verzamelingen, op oude Friese buitenplaatsen werden vaak cactussen

„Baas Bakker”

(foto: Mevr. Cohen v. Straaten)

aangetroffen, die als merkwaardige familiestukken van vader op zoon overgingen. De liefhebberij beleefde tijden van bloei, gevolgd door inzinkingen. Wie op het eind van 1800 een cactusverzameling verzorgde moest minstens een zonderling of een kluzenaar zijn!

In 1897 bracht Ds. L. M. de Boer, de nieuw beroepen predikant te Hulst, Zeeuwsch-Vlaanderen, een kleine wagon huisraad en een grote wagon cactussen mee uit zijn vorige standplaats Britsum in Friesland. Dit veroorzaakte een ernstig conflict in de kerkeraad, daar een deel der vroede kerkeradsleden van mening was, dat de kerk de verzendingskosten van zo iets belachelijks als een cactusverzameling niet behoefde te vergoeden. In de collectie van Ds. de Boer waren veel planten afkomstig uit de oude Swartenberg-verzameling, die omstreeks 1850 op de buitenplaats Nieuw Terhorne te Beetgum, niet ver van Britsum, in stand werd gehouden door baron thoe Swartenberg en Hohenslandsberg.

Ik herinner me, dat Ds. de Boer 's zomers het grootste deel van zijn planten kweekte in de open lucht. In zijn tuin was een vijver en als gevolg daarvan een bergje en op de zuidelijke helling van dat bergje waren hoge zuilvormige cactussen, *Opuntia*'s en zware bolcactussen opgesteld, in een platte bak was het kleingoed geplaatst. 's Winters

werd alles in een ruim, licht koetshuis opgeborgen. De verzameling ging verloren op het eind van de eerste wereldoorlog, toen er geen brandstof meer was om het koetshuis vorstvrij te houden. Ds. L. M. de Boer overleed in 1919 op 76-jarige leeftijd. Zoals het een goed cactusliefhebber betaamt was Ds. de Boer heel vrijgevig met plantjes en stekken, zodat, wanneer men jaren na zijn dood ergens in het land van Hulst cactussen zag staan, daar dan zonder mankeren een oud-gemeentelid van Ds. de Boer woonde. Als bijzonderheid kan hierbij worden vermeld, dat nog nakomelingen uit de Swartzenbergcollectie voorkomen bij de familie de Vries te Kloosterzande en dat ook de Axelse boer, die hierbij wordt afgebeeld, zijn eerste stekken kreeg van Ds. de Boer.

J. J. E. v. d. Thoorn.

Hoya carnosa – Hoya bella.

AN het mooie artikel van Mej. v. d. Thoorn over *Hoya carnosa* R. Br. (Succulenta 1950, bladz. 7) zou ik nog graag een kleinigheid toevoegen. *Hoya carnosa* is altijd één mijner lievelingsplanten geweest. Jarenlang heb ik ze in de kamer gekweekt en in bloei gehad, tot ze in een strenge winter het loodje moest leggen. Evenals Mej. v. d. Thoorn dit doet, leidde ik de stengel om enige staken, waardoor de plant weinig ruimte innam en ook beter bloeide.

In de kas kan men ze als klimplant kweken, doch liefst niet te warm. Warm gekweekt maakt de *Hoya* lange leden, en daar de bloeiwijze zich uit de bladoksels ontwikkelt, is haar aantal geringer dan wanneer ze, koeler gekweekt, korte leden maakt. Ik zag vorige zomer in de Amsterd. Hortus een *Hoya* met een enorm aantal bloeiwijzen die hoogstens 15 cm van elkaar verwijderd waren. Dat is de juiste kweekmethode.

Wat de grijze vlekken op de plant van Mej. v. d. Thoorn betreft, dit wijst er op, dat het de variëteit *marmorata* hort. is. De variëteit *variegata* De Vriese heeft geelachtig wit gerande, soms ook rood gerande bladeren, doch geen vlekken.

Het verspreidingsgebied van *Hoya carnosa* loopt inderdaad van China over Indië tot in Australië.

Mooier dan *Hoya carnosa* is *Hoya bella* Hook., welke op Java thuis behoort. Het is geen klimplant doch een meer kruipend, laagblijvend plantje met sterk vertakte stengeltjes en kleine, puntige, vlezige blaadjes. De bloempjes zijn veel kleiner dan van *Hoya carnosa*, zuiver wit met purperrode corona en zeer sterk geurend. Jammer genoeg is *H. bella* geen geschikte plant voor de meeste succulentverzamelaars, want ze vraagt een vochtig-warme kas. In mandjes als hangplant gekweekt past ze bij Rhipsalissen en Orchideeën. En dan bloeit ze vrijwel het gehele jaar door. Ons exemplaar staat heden, 10 Januari, reeds volop met knoppen.

G. D. D.

De heer P. A. Florschütz schrijft ons: „Wist u dat de plant graag wat Sphagnum (veenmos) door het grondmengsel heeft evenals wat grove houtskool of koolas? Het stekken gaat ook erg gemakkelijk in Sphagnum. — Het gehele geslacht *Hoya* komt in het Maleise en Australische gebied voor.

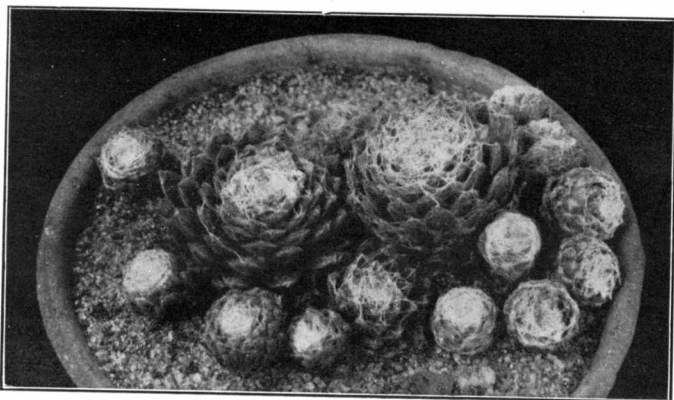
Red.

Voor de lange winteravonden.

De avonden zijn nog lang. Een mooie gelegenheid voor onze lezers om wat in de succulentenliteratuur te studeren. Allicht vindt men iets, waarmee men straks zijn voordeel kan doen. Wie zelf niet veel boeken bezit, verwijzen we naar onze rijk gesorteerde verenigingsbibliotheek. En wie oude jaargangen van „Succulenta” of „Cactussen en Vetplanten” heeft, raden we aan deze af en toe nog eens door te lezen. Gaat het u als ondergetekende, dan vindt u steeds nog wel het een en ander, dat uw bijzondere belangstelling wekt; hetzij een plantbeschrijving, een cultuuraanwijzing, of wat dan ook. En wie nog belang stelt in enige mooie jaargangen van „Succulenta” of „Cactussen en Vetplanten” om daarmee zijn bibliotheek te verrijken, die vraag eens aan Mevrouw Grullemans wat nog voorradig is. Maar men late er geen gras over groeien, want binnen afzienbare tijd is alles uitverkocht. En juist die oude jaargangen vormen een waardevol bezit, want ze bevatten een schat van gegevens zowel als een rijkdom aan afbeeldingen.

Sempervivum arachnoideum.

ONGETWIJFELD is de *S. arachnoideum* de koningin onder de Sempervivums, meer bekend onder de naam huislook waaronder ook de *S. tectorum* valt. In vorm en bouw lijken zij ook heel veel op elkander. Het spinneweb-huislook onderscheidt zich echter van het gewone huislook door de karakteristieke witwollige spinnewebachtige overdekking van de rozetjes. De toppen der sappige, smal-ovale blaadjes zijn n.l. wollig behaard en als de blaadjes bij het uitgroeien der rozetjes uiteen wijken, blijven de toppen toch door de wollige draden met elkander verbonden en wel zo regelmatig, dat het schijnt alsof het plantje door een spinneweb bedekt is, alsof een spin over de rozetjes haar web geweeft had.

Semp. arachnoideum L.

foto: Uitewaal).

Zij vragen veel zon, hoe meer zon, hoe fraaier de spinnewebjes tot uitdrukking komen. Strak gespannen staan dan de draden en bij volwassen exemplaren kan men dat heel goed bemerken als men met de vingertop zacht op het grijswitte weefsel drukt.

Het opmerkelijke van het geval is, dat het weefsel over het hart van het plantje, dus over de tedere delen, waar de jonge blaadjes zich ontwikkelen, het dichtst is en dat heeft ook zijn reden. Wij weten, dat vooral jonge plantendelen het sterkst water verdampen en zo bezien is die bescherming a.h.w. een beschutting tegen een al te grote verdamping. Immers, de zonnestralen die in de Alpen, de bakermat der Sempervivums fel kunnen branden, worden door de wit-wollige rozetjes teruggekaatst, waardoor de plantjes tegen een te sterke verdamping en verbranding voldoende beschermd worden, maar ook in de winter hebben de wit-wollige webben een beschermende taak doordat de wollige beharing koude en vocht voor een groot deel weren.

De *S. arachnoideum* is niet verwend en kan heel wat warmte en koude verdragen, ze is dus zeer geschikt in de tuin, op de rotspartij, in perken, of koude bak als ze maar voldoende zon en licht ontvangt. Bij gebrek aan licht gaat de plant achteruit om ten slotte geheel weg te kwijnen. Dus zon en nog eens zon!

De dikke korte bloemstengel geeft vrij grote, diep-rode bloemen die in Juli verschijnen. De bloei betekent echter ook het einde van het plantje, want het rozetje dat bloeit, sterft af, maar vooraf heeft het echter zoveel nakomelingen het leven geschonken, dat, al bloeien er een aantal rozetjes, er elk jaar veel meer nieuwe bijkomen. En dat gaat altijd maar door; de oudere rozetjes maken zich gereed tot de bloei en . . . sterven af, doch een nieuwe generatie staat gereed de taak over te nemen. Zo valt het ook te verklaren dat een enkel rozetje in vrij korte tijd een geheel potje of rotsblok kan vullen of bedekken.

Dat de kweekwijze geen al te zware eisen stelt is licht te begrijpen, zowel in de volle grond als in potten levert ze geen moeilijkheden op. In de wintermaanden is de huiskamer of een koude kas voldoende, men houdt ze dan aan de droge kant en zet ze op een licht plaatsje. In het voorjaar groeit het spoedig weer door en als de Junimaanden einde loopt, maken de volwassen rozetjes zich gereed tot bloeien.

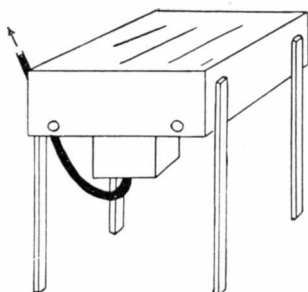
Een goed grondmengsel is: een deel zandige losse kleigrond of graszodenaarde, een deel bladaarde, een deel zand (geen duinzand), en wat kalkpuin.

De geslachtsnaam „Sempervivum” is samengesteld uit de woorden semper = altijd en vivere = leven, dat wil dus zeggen altijd-levende, zeer juist gekozen omdat de plantjes altijd groen zijn, hetzij dat ze geblakerd worden door de zon, dan wel verstarren in ijzige koude of bedolven liggen onder de sneeuw, er is altijd leven. v. d. Velde.

Een praktisch zaaitoestel.

NOG steeds worden door de liefhebbers zaaitoestellen met kunstmatige verwarming ontworpen, veelal tonen zij over een grote vindingrijkheid te beschikken. De heer de Groot (Leiden) nam zo'n Amerikaans leger biscuitblik, dat hij doorzaagde en waarvan de beide helften omgekeerd op elkaar werden geplaatst. In de ene helft van het blik – dat met de bodem – werden de potjes met zaad in turfmoalm geplaatst, de andere helft werd van een dubbele wand voorzien; een binnenwand van hardboard, de tussenruimte opgevuld met slakkenwol of zaagsel. De verwarming geschiedt door een ouderwets theelichtje, gevuld met petroleum.

FIG. 2

In principe komen deze bedensels, ontsproten aan het vernuftige brein der liefhebbers, meestal op hetzelfde neer. Zo ook het toestel van de heer M. W. Broomhalla, waarvan tekeningen en een beschrijving in het National Cact. and Succ. Journal en dat ons zo praktisch leek en zo eenvoudig te maken, dat wij daaraan in ons blad bekendheid willen geven.

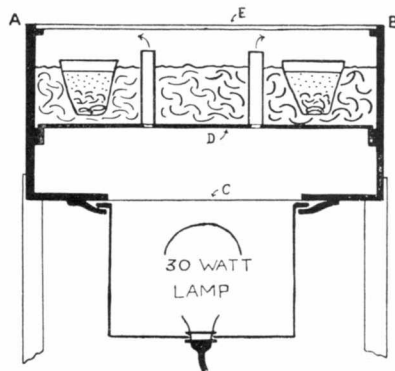
Welbeschouwd spreken de bijgaande tekeningen reeds voor zich zelf. Fig. 1 geeft de dwarsdoorsnede van dit toestel weer. A en B zijn de zijanten van een stevig, houten kistje van ongeveer 50 cm lang, 35 cm breed en 22 cm diep. C is de ruimte waardoor de warmte van de electricische lamp opstijgt en de meta-

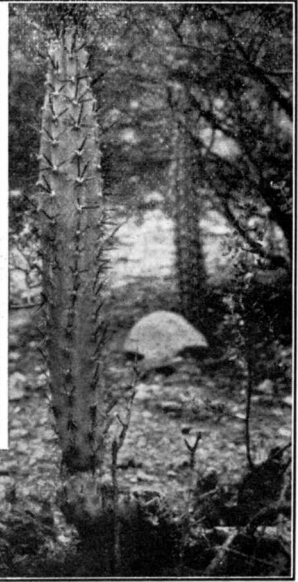
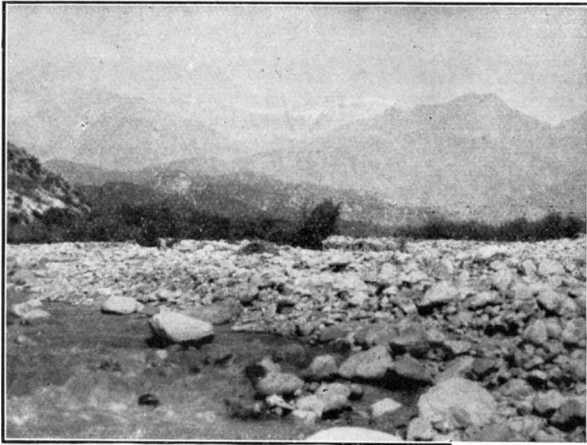
len plaat D verwarmt. Door deze metalen plaat zijn twee gaten geboord, ruime openingen, waarop een paar houten of metalen kokers bevestigd zijn; deze bevorderen een gelijkmatige temperatuur in het hele toestel. De metalen plaat en ook de glasplaat E worden gedragen door houten latjes, die tegen de zijanten van het kistje gespijkerd zijn; de glazen plaat moet iets schuin aflopen. De blikken of zinken bak, waarop de lamp is gemonteerd, kan men zo bevestigen, dat deze uitschuifbaar is (als op de tekening).

De potten of pannen worden ingegraven in een laag mos of turfmoalm, op de metalen plaat D. Wanneer dit materiaal met heet water wordt gedrenkt alvorens het kistje te vullen, kan het geheel spoedig op temperatuur gebracht worden. Het apparaat behoudt vrij regelmatig een temperatuur van 20 gr. C., eerst op te wekken met een lamp van ca. 60 Watt, waarna een lamp van 25 à 30 Watt deze temperatuur gedurende ongeveer een week constant houdt. De warmte – dt is het aardige van dit toestel – kan men regelen door een paar gaten, die in het houten kistje onder de metalen plaat zijn geboord, te stoppen met kurken, dan wel door de er uit te halen.

Fig. 2 geeft van dit handige apparaat nog eens een duidelijk beeld; tegen de houten zijwanden vastgetimmerde poten brengen het toestel op tafelhoogte. De maker van dit toestel had zelfs met het zaaien van *Mammillopsis senilis*, een bijzonder moeilijke soort, veel succes. Zaden van andere genera, *Echinopsis*, *Mammillaria* e.v.a., kiemden tussen de derde dag en het einde van de eerste week na het zaaien. Uiteval.

FIG. 1

Naar het Famatinamassief

door
Ernesto Vatter.

Links: Famatinagebergte. Sneeuwtoppen circa 6200 voet. Vindplaats Cer. Vatter 15 en de bontbloeiende *Cereus candicans*. — Rechts: *Cereus coeruleus* op de vindplaats.

WIE van de cactusliefhebbers kent dit enorme massief niet van naam? De groep van de dwerglobivia's draagt immers de verzamelnaam „famatinenses”¹⁾ en zou dientengevolge uit het gebied van het Famatinabergmassief moeten komen, dat tegen de Chileense grens in het westen van Midden-Argentinië gelegen is. In deze omgeving van het woest doorkloofde hooggebergte bevinden zich enige der hoogste toppen, die tot bijna 8000 meter reiken en die door vrijwel eeuwigdurende sneeuwstormen omgeven, een wereld van ijzig zwiigende gletschers en sneeuwvelden gevormd hebben. Een machtig, indrukwekkend, maar ook huiveringwekkend gebied.

Reeds veel had ik over dit gebied gehoord, ik had het echter nimmer gezien. Men wordt dan nieuwsgierig en zou de dingen van meet af aan willen onderzoeken, te meer daar men telkens in de literatuur op een plantengroep stoot, die volgens de naam uit deze bergwildernis zou komen. In ieder geval voldoende aanleiding om eens een onderzoekingsreis te ondernemen, om deze planten daar op hun natuurlijke groeiplaatsen te zoeken en ook om te trachten andere zeldzaamheden te vinden.

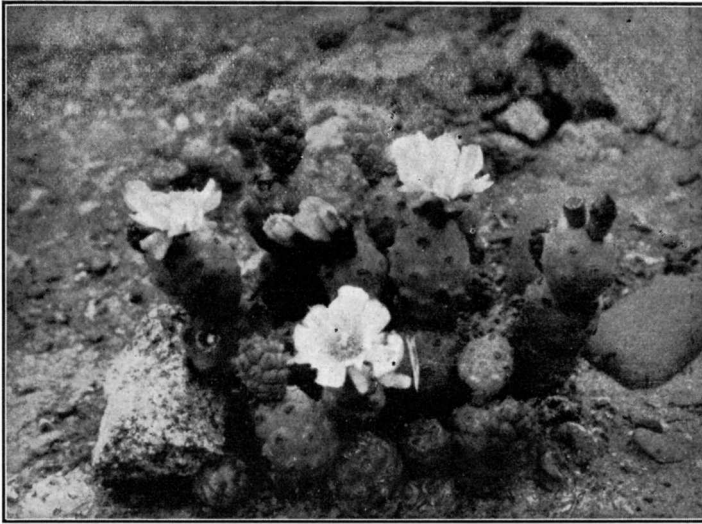
Zodra men Cordoba bereikt heeft, begint in de bergen het rijk van de cactussen, die hier op verschillende plaatsen zeer veel voorkomen. Voor alles ziet men hier zeer veel *Gymnocalycium*, waarvan hier wel de meeste soorten uit geheel Argentinië groeien. In de Sierra Chica komen echter geheel andere soorten voor, dan in de aan de overkant gelegen Sierra Grande, die op de hoogste punten tot 3000 meter reikt. Zeer dicht is de cactusflora in het Noord-Westen van de bergen in de omgeving van Cruz del Eje; hier begint reeds het gebied van de reuzenplanten, onder andere *Cereus coryne* en andere *Cereussen*, die gewoonlijk niet in de bergen gevonden worden. Soorten die in de steppen rondom de Salinas Grande voorkomen, hebben hier hun eerste voorposten uitgezet. In dit hele gebied komen zeer veel soorten cactussen voor, behalve *Rebutia*. Hoe meer men naar het westen gaat, des te droger wordt het landschap. Grote vlakten zijn begroeid met *Opuntia strobiliformis* en *Opuntia diademata*. Water is hier een kostbaar iets; alles bestaat uit zout en salpeter. Na het oversteken van de Salinas Grande, waar weer lagere bergruggen voorkomen, borrelt in de bergen hier en daar uit half

¹⁾ Noot van de vertaler: De heer Vatter huldigt hier nog de opvatting van Backeberg, dat deze groep planten als dwerglobivia's moet worden beschouwd. Zoals bekend is werd voor deze planten door Fric en Kreuzinger ex Buining het geslacht *Hymenorebutia* opgesteld. (Zie hiervoor o.a. „The Cactaceae” 2e druk van W. Taylor Marshall).

verstikte bronnen wat water op, dat in deze omgeving en in de kleine dorpjes, waarheen het geleid wordt, wat fris groen te voorschijn tovert, als het althans niet eerder in de uitgedroogde zandige bodem verdwenen is.

Troosteloos is de aanblik van dit dorre, uitgedroogde steppengebied. Overal ligt de stof vingers dik. Ook de mens droogt hier uit en de reiziger waardeert een glas fris water als een hemelse gave. Het oog ziet slechts harde grond, begroeid met lage doornige struiken met daartussen cactussen. Onder de gloeiende zon bereikt de temperatuur hier 40–50 gr. Celsius, een regen- of onweersbui is een natuurwonder. Een ieder is blij als hij dit onwerkelijke landschap achter zich heeft en in een prettiger omgeving komt.

Als de volgende morgen, met nog een tocht van wel 40 uur gaans voor de boeg, de met sneeuw en ijs bedekte toppen van het Famatinamassief boven het voorgebergte uit

Op. diademata

(foto's van de schrijver).

komen, ademt men verlicht op, want nu komt er spoedig water in overvloed voor mens, dier en . . . plant.

In de lagere voorgebergten komen hier hoofdzakelijk voor *Opuntia strobiliformis*, *Op. diademata* en *Op. Turpinii*, die grote oppervlakten bedekken als met witte doornige tapijten, terwijl hier en daar tussen doornige struiken o.a. *Cereus coerulescens* en *Echinopsis campylacantha* in fraaie exemplaren groeien. Hier vond ik Echinopsissen van 50–60 cm hoogte en 15 cm in doorsnede en ook *Opuntia Turpinii* in mooie grote groepen tegen de gloeiende bergellingen, tot 75 cm hoge planten en tot 10 cm dik wordende kogels, waarvan variëteiten voorkomen met vrijwel zuiver witte, andere, nog fraaiere, met bijna zwarte, lange, papierachtige doorns, die een mooi contrast vormen met de zilvergrijze, vuistgrootte kogels. Op beschutte plaatsen onder doornstruiken vond ik *Gymnocalycium rodantherum* en ook *Gymn. Saglionis* ter grootte van 30 cm doorsnede, met prachtige roodbruine bedoorning. Op de vlakke van de Sierra Velasco moeten nog andere soorten groeien, maar de Famatina trok mij met haar sneeuwtoppen meer. Hier zou ik de beroemde echte „famatinensis” kunnen vinden. Nu was ik ter plaatse en ik hoefde slechts te zoeken en de planten uit te graven. Ja, dit dacht ik, zoals zoveel andere cactusvrienden, maar eerst als de plant in de zak gestoken wordt, is zij gevonden. Dikwijls kan ik een lachen niet onderdrukken, als ik bij verzamelaars lees, dat de groeiplaats van een bepaalde plant is prov. Salta, Catamarca of Mendoza, die elk zo groot zijn als Duitsland. Op een dergelijke reusachtige oppervlakte een speciale plant te zoeken is onzin, indien men geen nauwkeurige groeiplaats kent.

Zo ging het mij met *Echinopsis famatinensis* Speg. Alhoewel ik 3 weken lang de bergen, heuvels en dalen ijverig afzocht naar deze plant, door doornstruiken en ander

struikgewas kroop, onder de gloeiende zon bergwanden beklom en geen moeite mij te veel was, zodat ik geschonden door de rotsen en doorns te voorschijn kwam, de bewuste cactus kon ik in dit gebied niet vinden. ²⁾

Ook mijn vrienden de bergbewoners mobiliseerde ik en toonde hen een voor de zekerheid medegebrachte plant uit mijn verzameling. Na 20 dagen vruchteloos zoeken kwam ik tot de stellige overtuiging, dat *Echinopsis famatimensis* Speg. niet op het Famatinamassief voorkomt en dat hier een vergissing of verwisseling in het spel moet zijn. Dit werd mij naderhand bij het doorbladeren van oude cactusliteratuur duidelijker. In hun artikel in *Kakteenkunde* 1939, nr. 3, p. 72 „Die Cactaceae im naturwissenschaftliches Museum in Buenos Aires”, zeggen A. Castellanos en H. V. Lelong:

a. Sp e g a z z i n i heeft het bestuderen der cactussen nimmer opgegeven; b. omtrent de geografische verspreiding van enkele soorten werden door hem onjuiste opgaven gedaan. In ieder geval een zeer interessant artikel, dat ik alle Lobivrienden kan aanbevelen, daar hierin veel verklaard wordt.

Daar ik de *famatimensis* op de aangeven groeiplaats niet vond, niettegenstaande een zeer intensief onderzoek met de goede hulp van de bewoners van deze streek, blijft alleen de volgende conclusie over:

Echinopsis famatimensis Speg. komt niet op het Famatinamassief voor en deze vindplaats is abusievelijk als zodanig opgegeven. Deze conclusie bevestigt het beste het aangehaalde artikel van A. Castellanos in *Kakteenkunde*. ³⁾

Vertaler: A. H. H. Buining.

(Wordt vervolgd).

2) Noot van de vertaler: Ook Fric doorzocht het Famatinagebied drie weken achtereen, zoals hij mij in 1937 persoonlijk verklaarde en vond geen „famatimensis”. Hij poneerde de stelling, dat de bewuste planten misschien onder een van de daar regelmatig voorkomende lawines bedolven waren geraakt. De zogenaamde echte *famatimensis* is door H. Blossfeld in het Famatinagebied gevonden en de o.a. aan A. Hahn gezonden planten komen zeer beslist niet uit dit gebied. Deze plant is door mij beschreven als *Hymenorebutia alboanata* en wijkt in alle opzichten af van de door Sp e g a z z i n i beschreven *Echinopsis famatimensis*.

3) Noot van de vertaler: Deze conclusie bevestigt gedeeltelijk de opvatting van wijlen A. V. Fric, waarmede echter niet de vraag opgelost wordt wat nu wel de echte „*Echinopsis famatimensis*” is. In verband hiermede moge ik verwijzen naar het artikel van Dr B. Doelz en Prof. Dr E. Werdernann in „Beiträge zur Sukkulantenkunde und -pflege” 1938, p.p. 5 tot en met 10, die als zeker aannemen, dat de tegenwoordig bekende en veelvuldig in onze verzamelingen voorkomende „*Echinocactus Reichei*”, niet de echte *Reichei* is maar de echte *Echinopsis famatimensis* en dat de onder de naam *famatimensis* (*Lobivia*) in de verzamelingen voorkomende planten een andere naam moeten krijgen, hetgeen o.a. geschied is door A. V. Fric, Ir K. G. Kreuzinger, Wessner en vertaler.

Uit de praktijk

ZODRA in de maand Maart bij sommige planten de eerste tekenen van nieuwe groei zijn te bespeuren en enkele vroege voorjaarsbloeiers zelfs bloemknoppen tonen, zal men de schier onbedwingbare lust in zich voelen opkomen, zijn min of meer stoffige verzameling eens lekker af te spoelen. Bedwing deze uitermate gevaarlijke neiging. Dien uw jonge en andere niet bloeibare planten, met uitzondering van de *Mammillaria*'s, welke nog enkele weken droog moeten worden gehouden, alleen bij zonnig weer een weinig vocht toe door ze te bespuiten. Giet behaarde planten en die waarin water kan blijven staan in een zo geringe mate op de pot, dat zij des avonds wederom droog zijn. In April kan men, indien het K.N.M.I. aanhoudend zonnig weer voorspelt, met de watergift wel iets minder voorzichtig zijn.

Planten, welke hun bloeiwilligheid tonen, dient men beslist droog te houden tot de knoppen flink zijn doorgegroeid. Indien te vroeg wordt gegoten dan zien we de kleine knopjes weer verdwijnen of ze vergroeien tot uitlopers. Het verdient aanbeveling bloeibare voorjaarsbloeiers, welke nog nooit bloeiden, absoluut droog te houden. Zij worden dan gedwongen tot de geslachtelijke instandhouding van de soort, derhalve tot bloemvorming. Over het algemeen zal een plant minder bloeien naarmate zij harder groeit.

Verzamelaars, die hun planten in huis lieten overwinteren, kunnen deze, indien zij over voldoende dekkingsmateriaal tegen nachtvorsten beschikken, wederom in hun zomer-

kasje of bak onderbrengen. Ter voorkoming van onaangename verrassingen is het gewenst tot ongeveer 15 Mei, dus tot na de ijsheiligen iedere nacht te dekken, zelfs indien dit 's avonds overbodig lijkt. Overigens houde men rekening er mede, dat de planten het volle licht zijn ontwend en, zonder enige overgang blootgesteld aan de felle voorjaarszon, gemakkelijk door verbranding verloren kunnen gaan of voor lange tijd ernstig worden ontsierd door brandplekken. Men kan deze narigheden voorkomen door de ruiten van zijn kas of bak, voordat men de planten er in onderbrengt, te witten met niet al te dunne witkalk. Door iedere dag even met een straatbezem over de ruiten te vegen, kan men de kalklaag geleidelijk wat dunner maken. Zon en regen zullen verder langzamerhand er voor zorgen, dat de beschermende laag verdwijnt en de planten, na verloop van tijd zonder schadelijke gevolgen de volle zon kunnen verdragen. Overigens behoeft men zijn planten op zonnige dagen voor overmatige warmte door te luchten. Bij mild weer kan men half Maart een aanvang maken met het verpotten van al zijn planten met uitzondering van de voorjaarsbloeiers. Voorzie uw planten uitsluitend van een verse groeibodem indien dit nodig is. Over het algemeen kan worden aangenomen, dat zeer jonge zaai- en steklingen ieder jaar, wat grotere planten eens om de twee jaar en volwassen exemplaren eens in de 3 tot 4 jaren van verse aarde behoren te worden voorzien. In de regel is het wel gewenst de bovenste aardlaag van iedere pot door wat verse grond te vervangen.

Over het algemeen zullen alle planten goed groeien in een der in het Jan.-Februarinum-mer beschreven aardmengsels. Opgemerkt kan nog worden, dat volgens mededeling van de Rijkstuinbouwconsulent te Utrecht, de heer Ir B. K. Bartelds, in plaats van de thans vrijwel niet verkrijgbare patentkali zeer goed gebruik kan worden gemaakt van zwavelzure kali, mits de halve gewichtshoeveelheid, derhalve een kleine hand per twee huishoudemmers aarde, wordt genomen. Het gebruik van kalisalpeter wordt door de consulent ontraden op grond van de overweging, dat het stikstofgehalte in deze meststof voor succulenten te hoog is.

Aangenomen kan worden, dat planten al naar gelang zij een fijner of zwaarder wortelgestel bezitten een lichtere of zwaardere grond vragen. Men kan zijn grondmengsel naar behoefte lichter of zwaarder maken door er wat zand of klei aan toe te voegen. Epiphyllum, Rhipsalis, Phyllo en luchtwortelsvormende slangachtige Cereussoorten geven men een lichtere grond en wat meer bladaarde. De meeste Mammillaria's, Stapelia's en planten, welke wortelecht een penwortel bezitten, zoals *Loph. Williamsii*, *Pterocactus Kuntzii*, *Gymn. lafaldense*, zijn dankbaar voor een wat zwaardere grond, dus wat meer klei. Struikvormige Mesems geven men een zandige aarde, zij bloeien dan beter en laten zich gemakkelijker overwinteren.

Leg Uw potten, alvorens met de „verpotterij” aan te vangen, enige uren in een teil water. De aarde moet eerder te droog dan te nat zijn, doch niet geheel uitgedroogd. Voor iedere plant kieze men een pot in verhouding tot het wortelgestel. Zorg voor een goede drainage door over het afvoergat een schone potscherf te leggen met de bolle kant naar boven en door rond de scherf nog wat fijne sintelcokes aan te brengen. Verdeel de wortels zo gelijkmatig mogelijk alvorens de pot met aarde aan te vullen, werk met de vingers of een stomp houtje de grond tussen de wortels, trek de plant voorzichtig schuddend op de vereiste hoogte en vul daarna grond aan tot de plant stevig in de pot staat. Planten, welke pas verpot zijn, geven men de eerste 3 dagen geen water.

LEDENWINWEDSTRIJD!

De heer F. de Wacker, Garonstraat 51, Hoboken, België zag zijn collectie met enige mooie plantjes aangevuld door in Nov. en Dec. de meeste nieuwe leden aan te brengen en daarmee de in uitzicht gestelde prijs te veroveren.

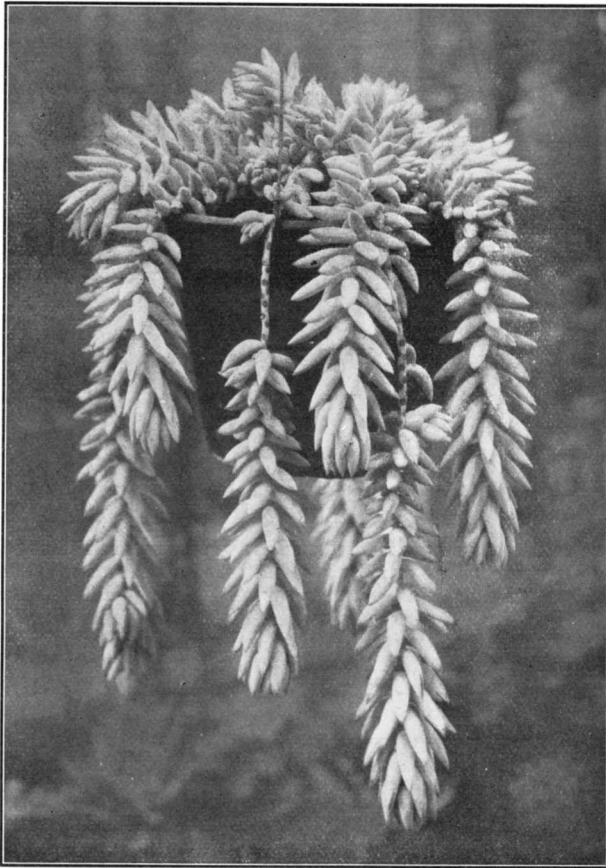
De heer A. Boers te Nijmegen liet in 1949 op één na de meeste nieuwe leden inschrijven en verwierf daarmee de tweede prijs.

Een wel zeer groot genoegen is het, de naam bekend te maken van het lid, dat de eerste prijs ontving. Dit is n.l. niemand minder dan de hoogst verdienstelijke medewerker van „Succulenta”, de heer W. H. Noteboom te Voorburg. Dit ijverige lid, sinds jaar en dag een der steunpilaren van onze vereniging, won zeven nieuwe leden. Hulde en dank aan de drie prijswinnaars! Zorg, dat ook U een prijs wint! Bewijs de vereniging en Uzelf een grote dienst.

P. F. Diemel.

Sedum Morganianum E. Walther

door A. J. A. Uitewaal.

Sedum Morganianum

(foto: Uitewaal).

SEDUM MORGANIANUM werd voor het eerst beschreven in het Amerikaanse Cact. and Succ. Journal, 1938, p. 35 e.v. De auteur, de botanist Eric Walther, is door zijn hoogst verdienstelijke publicaties van oude en nieuwe soorten van verschillende geslachten van de familie der Crassulaceae, waaronder vooral Echeveria, algemeen bekend. De toevoeging van deze nieuwe soort aan het geslacht Sedum berustte min of meer op een toeval. Het genus Sedum telt reeds meer dan 500 soorten, waarvan echter een vrij groot aantal slechts vaag gekarakteriseerd is. Zo niet met *Sedum Morganianum* welke een van de meest opvallende van de nieuwere soorten is.

Deze merkwaardige plant werd voor de eerste maal gezien in een kleine kwekerij in Coatepec, bij Jalapa in de Staat Vera Cruz (Mexico). De inheemsen noemen haar de „ezelstaart”, vanwege de lange, staartvormige tak-

ken met de dikke, gezwollen, zilverachtig witte blaadjes. Het genoemde tijdschrift geeft van deze „vindplaats” een foto. Aan een muur hangen een massa blikken en blikjes — in Amerika en ook in Afrika worden planten vaak in blikken gekweekt, omdat de aarde daarin niet zo snel uitdroogt als in aardpotten — waaruit de rijk vertakte planten, als een gordijn van grove franje, naar beneden hangen. Detailfoto's en tekeningen van de plant en haar bloeiwijze completeren deze publicatie.

De heer *Walt*h*er* vertelt, hoe hij *Sedum Morganianum* tijdens een trip naar Jalapa in '35 gevonden heeft, terwijl hij eigenlijk op zoek was naar *Echeveria racemosa*. Toen hij in Coatepec, in de nabijheid van Jalapa, op een gids wachtte, viel hij in de handen van een opdringerige straatjongen, die hem letterlijk meesleepte naar een kwekerijtje, dat de schilderachtige naam „De drijvende tuin” droeg. De eigenaar bleek de vader van de schelm te zijn. Wat hem onmiddellijk opviel was deze nieuwe *Sedum*. Ze groeide in talrijke blikken, opgehangen aan een van de muren, de muur was onzichtbaar door een overvloed van afhangende takken. Onnodig te zeggen dat hij dadelijk een aantal van deze planten kocht. Over haar natuurlijke groeiplaats kon hij, helaas, niets aan de weet komen. Evenmin als over de bloeiwijze, welke nog drie jaren lang een mysterie bleef, wat ook werd gedaan om de plant tot bloei te brengen. Dit gelukte zijn vriend *Dr Meredit*h *Morgan* met een exemplaar, dat intussen tot een prachtplant was uitgegroeid. Aan de top van de langste, bijna 90 cm lange, afhangende tak verschenen de eerste bloemen; eindelijk was men nu in staat met absolute zekerheid vast te stellen, dat men inderdaad met een *Sedum* te doen had die nog niet beschreven of benaamd was. De plant kreeg de naam van hem die haar het eerst tot bloei bracht.

„*Desert Plant Life*” van Sept. '48 geeft een foto van *Dr Morgan*, benevens een afbeelding van het schitterende exemplaar, waarvan hierboven sprake was. Het bijbehorende artikel geeft een korte beschrijving van de prachtige plantencollectie van *Dr Morgan*, een rustend oogspecialist, met vele afbeeldingen van interessante en zeldzame planten uit diens verzameling.

Van een vriendelijke relatie uit Amerika ontving ik in '47 een stek van *Sedum Morganianum*. De afbeeldingen hadden mij dermate bekoord, dat ik er naar verlangde zo'n mooie plant te bezitten. Zo verging het mij ook met een heel andere plant, nl. *Kalanchoe tomentosa*, niet alleen volgens de afbeeldingen maar ook in werkelijkheid een der mooiste succulenten. In Amerika is het een der meest begeerde en meest verspreide soorten, bij ons is deze plant nog onbekend, althans bij mijn weten. Het is een genoegzaam zulke fraaie planten ook in ons land te mogen introduceren.

Sedum Morganianum is zonder twijfel voorbeschikt een wijd verspreide, populaire hangplant te worden. Niet alleen omdat het een unieke en decoratieve plant is, maar ook omdat de planten zich bijzonder gemakkelijk en spoedig door bladstek laten vermeerderen. Tegen koude kan ze niet, dat heb ik tot mijn schade ondervonden; de bladtoppen waren aangetast, de bladeren schrompelden en vielen af, waardoor — vooral van de bovenste gedeelten der takken — het kale stammetje zichtbaar werd. Gelukkig vormen de stammetjes nogal spoedig uitlopers, waardoor de kale plekken op de duur wel weer bedekt worden. 's Zomers baart ze ons weinig zorgen; ze kan nogal rijkelijk vocht verdragen, daarentegen kan ze ook gerust eens

een poosje tamelijk droog gehouden worden. Voor veel, felle zon dienen we haar te beschermen. Weest evenwel 's winters voorzichtig; een lichte, niet te koude standplaats en matig vocht, zodat de bladeren niet schrompelen, is, naar mij dunkt, de beste kweekwijze. Het zal misschien zelfs blijken een geschikte kamerplant te zijn, al zal het dan ook de voorkeur verdienen ze 's zomers buiten op een tegen harde wind en felle zon beschutte plaats op te hangen, want frisse lucht en vooral veel licht is voor vrijwel alle succulenten, en vooral voor de meeste vetplanten, nummer één.

Beschrijving naar originele exemplaren:

Laag struikvormig, de takken lang afhankelijk of kruipend, spuitend van nabij de voet van de oude takken; stammetjes slank, 4–6 mm dik; bladeren groot in aantal, gemakkelijk loslatend, dikvlezig en gezwollen, bijna rolrond, bovenaan een weinig afgeplat, tegen de stammetjes aangedrukt tot tamelijk wijd afstaand, gewoonlijk sikkelvormig omhoog gekromd, langwerpige-lancetvormig, spits, ongeveer 20 mm lang en 8 mm dik, kleur als van groene druiven, blauwgroen berijpt.

Bloeiwijze eindstandig, in de vorm van een bijscherm geplaatst, aantal bloemen 6–12 (soms meer) die eerst bij volwassen, oude planten verschijnen; bloemsteeltjes bijzonder lang en slank n.l. 3 cm of meer lang en nauwelijks meer dan 1 mm dik, opgericht of opstijgend van de top van een bloeiende tak; sepalen opgericht, smal, drieh.-lancetvormig, vlak, spits, 8–9 mm lang, aan de basis verbonden; bloemkroon 5-tallig, enigszins klokvormig, de petalen tot de basis vrij, opstijgend, slechts aan de top een weinig afstaand, drieh.-lancetvormig, 11 mm lang, roserood, aan de binnenkant getekend met vele fijne, overlangse, rode lijntjes; meeldraden 10, iets langer dan de vruchtbladen maar korter dan de petalen, helmknopjes eivormig; vruchtbladeren ca. 7 mm lang, karmijnrood, stijlen slank, aan de top sterk teruggekromd, stempels klein, geelachtig; honingschubjes breed-niervormig, 1,3 mm breed, overvloedig nectar afscheidend.

„Uit de Cactuswereld”

BOEKEN EN TIJDSCHRIFTEN.

Van de „Schweizerischen Kakteen-Gesellschaft” verschenen de jaarboeken „Sukkulenkunde” I en II. De vele belangwekkende en leerzame artikelen hier te bespreken zou te veel ruimte vergen. Wanneer we slechts enkele namen noemen, zoals die van Backeberg, Buxbaum, Herre, Jacobsen, Krainz, Schwantes, Vatter en Werdermann (welke laatste een interessant relaas geeft van het wel en wee van de bot. tuinen te Berlin-Dahlem), dan kan men zich van de inhoud reeds een beeld vormen.

Dat de bijdragen der niet genoemde auteurs w.o. enkele van eigen stam, minder interessant zouden zijn, willen we hiermede niet beweren. Beide nummers, eigenlijk kleine boekwerken, bevatten vele nieuwe soortbeschrijvingen, o.m. van *Echinopsis*, *Lobivia*, *Rebutia*, *Gymnocalycium*, *Monvillea*, *Mammillaria* en *Stapelia*. De phyllogenetische plaats (dus volgens afstamming) die de Cactaceae in het plantenrijk innemen wordt in een artikel door

Buxbaum uiteindelijk bepaald; Krainz geeft een overzicht van alle beschreven soorten en variëteiten van het geslacht *Lobivia*; maar ook vele andere voor de eenvoudige maar serieuze liefhebber bevattelijke artikelen maken deze z.g.n. jaarboeken tot een kostbaar en onmisbaar bezit. De illustraties zijn mooi. „Sukkulenkunde” staat op een hoog niveau.

Van de heer G. W. Reynolds (Johannesburg) ontvingen wij bericht dat zijn werk over *Aloë*, hetgeen reeds lang in voorbereiding was, dit jaar gereed zal komen. Dit werk belooft een standaardwerk te worden. Behalve zeer vele zwart-wit foto's en tekeningen zal dit werk ca. 60 gekleurde platen bevatten.

Een reproductie van een mooie kleuropname van *Aloe pretoriensis* Pole Evans op haar natuurlijke groeiplaats kregen wij ter beoordeling toegezonden. Deze zag er beter uit dan vele andere van dit genre, die we reeds zagen. Het werk van de heer Reynolds wordt door vele belangstellenden reeds geruimen tijd met spanning tegemoet gezien.

De Franse litteratuur werd verrijkt met een nieuw werkje, getiteld „Cactées”, waarvan de auteurs zijn Prof. A. Guillaumin en A. Bertrand. Een ca. 125 pagina's tellend populair boekje, waarvan de degelijkheid niettemin reeds door de namen van de beide auteurs gegarandeerd wordt. Behalve de gebruikelijke hoofdstukken over de cultuur, het zaaien en enten, etc. bevat dit werkje hoofdzakelijk een systematisch overzicht waarin de familie der Cactaceae is onderverdeeld en waarbij de voornaamste soorten speciaal worden genoemd en kort behandeld. Een opsomming van alle soorten, waarvan cristaatvormen bekend zijn, benevens een geschiedkundig ingedeelde bibliographie (bij de opsomming van tijdschriften bleef „Succulenta” onvermeld!) vormen de sluitstukken.

Naar wij vernamen is een tweede, verbeterde druk in bewerking van „Cactaceae” door Marshall en Bock, een supplement op het bekend werk van dezelfde naam van Britton and Rose. Vermoedelijk zal deze nieuwe druk in het voorjaar verschijnen; ook al bezit men Britton and Rose niet, dit supplement is een der meest waardevolle werken voor kenner en liefhebber.

Aan de hand van H. M. Roan verscheen de 2e druk van „Cactus and other Succulent Plants”; de eerste oplaag, 4000 exemplaren, heeft dus reeds na ongev. één jaar tijds een overvloed van belangstellenden gevonden. Een korte recensie gaven wij in Succ. '48, p. 74. De tweede druk is enigszins uitgebreid; de uitvoering is fraaier, een rood, stijf bandje, de titel goud in opdruk. Een werkje dat onze liefhebberij populariseert, daarom wensen wij ook de tweede druk van harte veel succes.

Aangekondigd wordt „Handbuch der Sukkulantenkunde” door H. Jacobsen. Dit werk, dat uit 3 delen zal bestaan, beoogt een opsomming te geven van alle succulenten, uitgezonderd cactussen, en van de voornaamste synoniemen. Daarnaast komen algemene en speciale raadgevingen voor de cultuur. De delen 1 en 2 zullen, met uitzondering van de Mesembryanthemaceae, alle families met succulente geslachten behandelen, t.d. 132 geslachten met ca. 2500 soorten, benevens 450 afbeeldingen. Deel III omvat uitsluitend de Mesembryanthemaceae, 123 geslachten met 2400 soorten; 300 afb. De publicatie van dit grote werk is afhankelijk van het aantal inschrijvers. Prijs 25 dollar. Bestel-

lingen te richten aan: Abbey Garden Press, 132 West Union Street, Pasadena Californië, U.S.A.).

* * *

Voor zover ons bekend is, kunnen buitenlandse boeken en tijdschriften via de erkende boekhandel besteld worden.

* * *

De heer Hoppenbrouwer (Haarlem) schreef: Mijn eerste cactussen kregen een plaatsje op de vensterbank maar, zoals dat gaat, hun aantal groeide en groeide, zodat ik uiteindelijk besloot achter het huis een kasje te bouwen, 2 bij 3 m groot. Wat was dat een weelde, n.b. met een kachel er in. Na 'n jaar had ik echter opnieuw ruimte te kort. Na de oorlog van 14-'18 kon men kisten planten kopen in Duitsland en ik liet 4 kisten komen met de mooiste planten, voor de geringe prijs van 15 gld. Hierdoor was ik weer een honderdtal prachtige planten rijker geworden, alle mooi van vorm en kleur, vele er van in knop. Ik moest dus weer uitbreiden. Zo gemakkelijk zou dat deze keer niet gaan, want na die oorlogsjaren heerste grote werkloosheid en ook ik kwam zonder werk. Er bleef niets anders over dan een deel van mijn collectie op te geven en ik besloot met een kar planten naar de jaarmarkt te gaan, de z.g.n. „Luilak”, die met Pinksteren wordt gehouden. Vóór ik op mijn standplaats was aangekomen had ik al mijn planten al verkocht! Dit onverwachte succes heeft mij de stoot gegeven „in de planten” te blijven. Ik werd tuinman; in het begin had ik het niet gemakkelijk, maar het zat mij mee; na vijf jaar kocht ik een stuk grond. Waar ik vaak van gedroomd had werd nu werkelijkheid, een kas van 4 x 10 meter!

Na 25 jaar liefhebberij, want dat bleef het, heb ik het bijtje er bij neergelegd; mijn zoon nam de zaak over. Nieuwe heren, nieuwe wetten; de cactusplanten hebben hun plaats moeten afstaan. Voor al de goede zorgen aan onze gedoornde vrienden besteed, hebben zij mij met een rustige, oude dag rijkelijk beloond.

* * *

ONVERBIDDELIJKE WETTEN.

Dat *Oliveranthus elegans* eigenlijk *Echeveria Harmsi* moet heten, dat U in plaats van over Aprica over het geslacht *Astroloba* dient te spreken wist U natuurlijk reeds. De naamgeving van planten wordt nu eenmaal door de nomenclatuurregels voorgeschreven en gecontroleerd; de prio-

riteitsregel en de z.g. homoniemregel zijn de twee, waartegen wel het meest gezondigd is en derhalve de meeste veranderingen noodzakelijk maken. Onverbidde-lijk, want wetten zijn en worden niet voor niets gemaakt. In het Cact. and Succ. Journal lezen wij een kort verslagje van twee discussies, 82 blz. groot door Lawrence in „Gentes Herbarium” Fasc. I. Vol. 8, May '49 over noodzakelijk geworden veranderingen. Ongetwijfeld krijgt u een schok bij het vernemen, dat de zo bekende Christusdoorn *Euphorbia splendens* Bojer haar naam ten onrechte draagt, daar ze drie jaar eerder als *Euphorbia Milii* des Moulins ten doop is gehouden. Volgens Croizat, een bekend deskundige, kan niets gedaan worden om Bojer's overbekende naam voor deze plant te redden.

Dus moet het synoniem aan de vergetelheid worden prijs gegeven; het zal nog wel even duren voor het zover is.

Aloe vera L. (afkorting van Linnaeus) is in werkelijkheid *Aloe barbadensis* Miller. De plant, ons bekend als *Othonna crassifolia* wordt nu *O. capensis* Bailey, want het is niet de plant, die Linnaeus onder die naam beschreef, zij was dus zonder een wettige naam. Om ongeveer dezelfde reden wordt de ons als *Sedum guatemalense* bekende plant nu voortaan *Sedum rubrotinctum*.

* * *

In het berichtje over het zaaien van cactussen in flesjes — zie Succ. no. 1 '50 — is een hinderlijke fout geslopen; voor het woord houtas dient men te lezen koolas.

CONFERENTIE IN DE GRASHEUVEL TE AMERSFOORT.

Deze is nu definitief vastgesteld op **Zaterdag 11 en Zondag 12 Maart a.s.**

Men bereikt de Grasheuvel te voet van het station Amersfoort af, Kon. Wilhelminalaan, Emmalaan, Utrechtseweg naar rechts tot even voorbij het Berghotel, linksaf Potgieterlaan, rechtsaf J. P. Heyelaan tot A.N.W.B. paddestoel, dan linksaf tot de Grasheuvel (ruim 15 min. gaans).

Men wordt vriendelijk verzocht lakens en sloop mede te brengen.

Het programma luidt als volgt:

Zaterdag: tegen 4 uur: binnenkomen der deelnemers en kennismaking.

6.00 uur: avondboterham.

7.00 uur: inleiding door de heer A. J. A. Uitewaal over: de Aloinae, in het bijzonder Haworthia, met lichtbeelden en nabespreking.

9.00 uur: thee.

9.30 uur: inleiding door de heer A. F. H. Buining over: korte beschouwing over de moeilijkheden bij de bepaling van een soort, gevolgd door een bespreking van enige Zuid-Amerikaanse cactusgroepen, met lichtbeelden.

10.30 uur: koffie en sluiting van deze avond.

Zondag: 7.30 uur: opstaan.

8.00—8.15 uur: ontbijt.

Gedurende de ochtend is er gelegenheid voor kerkgang; degenen, die niet ter kerke gaan maken een gezamenlijke wandeling in de prachtige omgeving, eventueel naar de verzameling van de Voorzitter.

12.30 uur: warme maaltijd.

1.30 uur: voortzetting en nabespreking

van de voordracht van de heer A. F. H. Buining.

Rondvraag en sluiting.

Daarna thee, waarna de deelnemers weer geleidelijk huiswaarts keren.

Nu deze bijeenkomst definitief doorgaat is ieder, die zich nog niet heeft opgegeven nog van harte welkom. Het is evenwel wenselijk U van te voren bij de heer A. F. Buining, „Hohorst”, Hamersveld (Utr.) op te geven. Haast U dus. Totale kosten op de Grasheuvel slechts f 3.50.

VOORZITTER.

Bestuursmededelingen.

Volgens artikel II van het Huishoudelijk Reglement treedt ieder jaar een derde der leden van het hoofdbestuur af. De aftredende leden zijn terstond herkiesbaar.

Volgens het opgemaakte rooster zijn in 1950 aan de beurt van aftreding:

1. De heer A. F. H. Buining te Hamersveld, (Utrecht).
2. De heer G. D. Duursma te Rijperkerk (Friesl).

De heren A. F. H. Buining en G. D. Duursma stellen zich wederom beschikbaar.

SECRETARESSE.

INTERNATIONALE SAMENWERKING.

Van 12 tot 15 April 1950 zal in Zürich het eerste internationale congres van kenners van succulente planten gehouden worden in de aula van de hortus en het botanisch museum van de universiteit aldaar.

Voor dit congres zijn ook enige leden van Succulenta uitgenodigd. Op dit congres en de daarin genomen besluiten hopen wij te zijner tijd nog nader terug te komen.

Succulenten

J. KROON

Cactuskweker

Kwekerij: Veurseweg 64-66 - Postadres: Donklaan 17, Voorschoten.

ZAADVERKOOP AANBIEDING TEN BATE VAN HET CLICHEFONDS.

Van de zaadaanbieding in het Jan.-Febr. nummer zijn de volgende zaden uitverkocht. No's 48 - 52 - 54 - 61 - 62 - 65 - 69 - 71 - 72 - 73 - 75 - 77 - 79 - 85 - 86 - 87 - 88 - 93 - 100 - 101.

We ontvingen nieuwe importzaden; prijs f 0.35 per pakje.

Voor verdere gegevens zie Succulenta 1950, no. 1.

- 101 Mam. compressa
- 102 Coryphantha vivipara
- 103 — robustispina
- 104 Echinopsis Shelhasei
- 105 Ferocactus viridescens

- 106 Melocactus species uit Curaçao
- 107 Gymn. guanchinense
(kleine voorraad)
- 108 Cereus repandus
- 109 Lemairocereus griseus
- 110 Cephalocereus lanuginosus
- 11 Echinocereus Engelmannii
- 112 — scopulorum
- 113 — Websterianus
- 114 Opuntia Dillenii
- 115 — aciculata
- 116 — linguiformis
- 117 — azurea
- 118 — leucotricha
- 119 — tomentosa.

J. J. E. v. d. Thoorn.

CLICHEFONDS 1949.

Saldo 1948	f 360.23
Extra bijdrage Mej. v. d. L.	„ 4.—
Idem J. E. Kz.	„ 2.50
Idem Algem. Verg.	„ 28.15
Idem Kr. 's-Gravenhage.	„ 13.15
Idem F. S.	„ 2.50
Verkoop zaden	„ 608.25

f 1018.78

Apeldoorn, 10-12-'49.

J. J. E. v. d. Thoorn.

Abonn. Succulenta in ruil	voor zaad f 8.—
Cliché's	„ 426.42
Porti zaadverkoop	„ 27.84
Saldo	„ 556.52

f 1018.78

Gezien en accoord bevonden.

Voorburg, 22 Januari 1950.

w.g. Noteboom.

Verenigingsnieuws.

ONZE TIENDE AFDELING!

Het verheugt ons mededeling te kunnen doen van de oprichting van onze tiende afdeling, de afdeling Zwolle. Hulde aan Mevr. E. J. Wurtz-Blikkendaal en haar echtgenoot, die het initiatief hebben genomen tot het oprichten van deze afdeling.

Hoewel deze nieuwe afdeling nog uit een klein aantal leden bestaat, zijn wij er van overtuigd, dat de afdeling Zwolle een kern vormt van echte liefhebbers van succulenten, die zich spoedig zal weten uit te breiden.

Een voorlopig bestuur heeft zich als volgt samengesteld: voorz. O. Neijssel; secretaris G. J. van 't Vlie; pen-

ningmeesteresse Mevr. E. J. Wurtz-Blikkendaal.

Onze beste wensen voor bestuur en leden.

SECRETARESSE.

AFD. NIJMEGEN.

Op 13 Febr. hield de afdeling Nijmegen haar maandelijks bijeenkomst.

Br. Aquilas (Wouters) sprak over „Waar en onder welke omstandigheden groeien succulenten op hun natuurlijke groeiplaatsen”. Op duidelijke wijze heeft spreker het een en ander uiteengezet. Dit onderwerp was bedoeld om de mening, dat alle succulenten (in hoofdzaak de cactussen) op rotsen groeien, uit de wereld te helpen. Het was een leerzame bijeenkomst.

A. Boers, secretaris.

Flinke sortering

Cactussen en andere Vetplanten

bij **W. J. van Kempen**

Driehuizerweg 327, Brakkestein, Nijmegen, Tel. 23377, Giro 547230

NIEUWE LEDEN:

- Mevr. A. Westerbeek, Saenredamstraat 56 II, Amsterdam-Z.
W. H. Holthausen, van Breestraat 128 III, Amsterdam.
M. Bredero, Zeeburgerdijk 180 III, Amsterdam.
N. G. Hafkamp, Veeteeltstraat 100 I, Amsterdam O.
W. van Plateringen, Leuserweg 63, Amersfoort.
K. Tasseron, Kepplerstraat 135, 's-Gravenhage.
J. Kooymans, Bussumschestraat 16, 's-Gravenhage.
B. Benschop, Jac. v. d. Doesstraat 108, Den Haag.
J. Noest, Atjehstraat 53, Rotterdam-Z.
L. Kortland, Kamp Geesbrug, Nieuwerood (Dr.).
J. Hagen, Steenbakkerslaan 2, Leiderdorp.
L. van Geest, Rembrandtstraat 1, Naaldwijk.
L. Wit, Louis de Colignystraat 31, Schiedam.
M. Lammerse, Burg. ter Laanplantsoen 15, Zaandam.
Mej. M. Molenberg, Westzijde 110a, Zaandam.
Mej. C. M. C. van der Kraay, Josef Israëlsstraat 89a, Groningen.
H. A. Schuss, Crailoscheweg 115, Huizen ('t Gooi).
R. W. Bankert, Kanariestr. 90, Haarlem.
H. Leydens, Bestevaerstr. 9, Haarlem.
Mej. E. W. Brems, v. d. Helstlaan 46, Naarden.
J. G. H. Velterop, Dr. v. d. Brinkstraat 8, Monster Z.-H.
Mevrouw P. Kat, Zaanweg 45, Wormerveer.
Th. G. H. Hermens, Franz Schubertstraat 55, Utrecht.
M. A. Fonville, Abstederdijk 74, Utrecht.

- P. Schagen, Cornelis Mertenstraat 36bis, Zuilen, post Utrecht.
R. P. van de Griend, Marknesserweg M 109, Emmeloord N.O.P.
Fr. Roggemans, Ter Elstley 8, Duffel, België.
B. W. Rawlins, 256 Great West Road, Hounslow, Middx. England.
Botanical Books, 3066 Georgia Str., Oakland 2, Calif. U.S.A.
A. Verbert, Caronstraat 28, Hoboken, België.
P. de Wacker, Kloosterstraat 28, Hoboken, België.
L. Goossens, Unitaslaan 83, Deurne-Zuid, Antwerpen, België.

ADRESWIJZIGINGEN:

- Mej. Zr. D. T. Verduyn, thans Heereweg 19, Lisse.
G. Eerkens, thans Rubber Ondern. Kalitelo, Tajoe bij Pati, Semarang, Midden-Java, Indonesia.
Mej. I. Hilvers, thans Mevrouw I. ter Weeme—Hilvers, O 1a, Barchem.
J. Schroevers, thans Goudastraat 23, Wormerveer.
J. A. Schuurman, thans Poolweg 12, Batavia, Indonesia.

Ruil- en Verkoopaanbiedingen

Ruilaanb. t.e.m. 10 regels voor leden-liefhebbers gratis. Overige annonces voor deze rubriek 30 ct per regel.

Voor de bibliotheek van „Lacerta” zoeken wij Succulentia, jaarg. 1947, nr 3. Wie van onze leden kan dit nummer beschikbaar stellen: Aanb. aan Mevrouw Grullemans, Heereweg 19, Lisse.

Te koop gevraagd door H. J. Bellaard, Vrieseplein 5, Dordrecht, stekken van Euphorbia's;

M. de Lig, Groenmarkt 36a, Den Haag vraagt éénjarige zaailingen.

import
export

Cactussen en andere Succulenten

telefoon 332556
postrekening 172446

F. Jansen Leyweg 24
's-Gravenhage, post Loosduinen